O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI PREZIDENTI HUZURIDAGI STATISTIKA AGENTLIGI

XORAZM VILOYATI STATISTIKA BOSHQARMASI

2024- yil yanvar-aprel oyi uchun dastlabki ma’lumot

XORAZM VILOYATINING TASHQI SAVDO AYLANMASI

Tashqi iqtisodiy faoliyat va savdo statistikasi boshqarmasi:
(62) 224-65-09

TASHQI SAVDO AYLANMASI

Mamlakatimizda olib borilayotgan iqtisodiy islohotlar xorijiy davlatlar bilan savdo aloqalarining jadal o‘sishiga xizmat qilmoqda. Xususan, mamlakatning eksport salohiyatini oshirish bo‘yicha qabul qilingan qarorlar mahalliy kompaniyalarga tashqi bozorlarda ko‘proq tajriba orttirishga imkon beradi. Pirovardida ular jahon savdosida raqobatdosh ustunlikka ega bo‘ladi.

Viloyatda bu borada so‘nggi yillarda amalga oshirilayotgan eksportni rag‘batlantirish, importni optimallashtirish va umuman olganda tashqi savdo muvozanatini ta’minlash maqsadida amalga oshirilgan chora-tadbirlar natijasida, 2024- yil yanvar-aprel oyida viloyatning tashqi savdo aylanmasi (matnda TSA) 249,5 mln. AQSH dollarini tashkil qildi va 2023- yilning yanvar-aprel oyiga nisbatan 25,8 mln. AQSH dollariga yoki 9,4 % ga kamaydi.

TASHQI SAVDO AYLANMASI
(yanvar-aprel 2024- yil, mln. AQSH dollari)

Tashqi savdo aylanmasi

2024- y.: **249,5** ***-9,4 %***

(2023- y.: **275,3**)

Saldo

2024- y.: **-16,3** (2023- y.: **-82,5**)

Eksport

2024- y.: **116,6** ***+20,9 %***

(2023- y.: **96,4**)

TSAdagi ulushi, % da

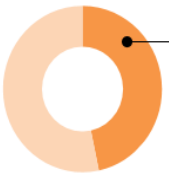

Import

2024- y.: **132,9** ***-28,8 %***

(2023- y.: **178,9**)

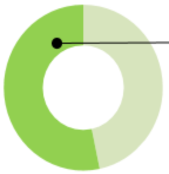

Tashqi savdo aylanmasi *– muayyan davr uchun mamlakat eksporti va importi qiymatining miqdori hisoblanadi. Tovarlarning tashqi savdo statistikasida O‘zbekiston Respublikasi bojxona hududiga olib kirish (import) yoki O‘zbekiston Respublikasi bojxona hududidan olib chiqish (eksport) natijasida mamlakat material resurslari zaxiralariga qo‘shiladigan yoki ulardan ayirib tashlanadigan tovarlar hisobi tashqi savdo umumiy hisob tizimi asosida yuritiladi.*

TSAda eksport hajmi 116,6 mln. AQSH dollariga (2023- yilning yanvar-aprel oyiga nisbatan 20,9 % ga ko‘paydi) va import hajmi 132,9 mln. AQSH dollariga (25,7 % ga kamaydi) yetdi. Hisobot davrida 16,3 mln. AQSH dollari qiymatida passiv tashqi savdo balansi qayd etildi.

XORAZM VILOYATI TASHQI SAVDO AYLANMASIDA ENG YUQORI ULUSHGA EGA BO‘LGAN DAVLATLAR

(2024- yil yanvar-aprel, ming AQSH dollari)

Davlat	TSA	Eksport	Import	Ulush
Rossiya	TSA – 77 853,0	Eksport: 29 216,6	Import: 48 635,4	31,2 %
Pokiston	TSA – 36 088,7	Eksport: 35 706,1	Import: 382,6	14,5 %
XXR	TSA – 22 873,6	Eksport: 6 644,6	Import: 16 229,0	9,2 %
Islandiya	TSA – 22 516,1	Eksport: 0,2	Import: 22 515,9	9,0 %
Turkiya	TSA – 17 221,8	Eksport: 10 267,9	Import: 6 953,9	6,9 %
Germaniya	TSA – 12 017,6	Eksport: 198,9	Import: 11 818,7	4,8 %
Afg‘oniston	TSA – 10 789,5	Eksport: 10 789,5	Import: 0,0	4,3 %
Qozog‘iston	TSA – 8 813,6	Eksport: 7 669,5	Import: 1 144,1	3,5 %
Eron	TSA – 8 719,4	Eksport: 5 330,5	Import: 3 388,9	3,5 %
Belarus	TSA – 6 711,0	Eksport: 1 577,9	Import: 5 133,1	2,7 %

Xorazm viloyati jahonning 109 mamlakati bilan savdo aloqalarini amalga oshirib kelmoqda. TSAning nisbatan salmoqli hissasi Rossiyada (31,2 %), Pokistonda (14,5 %), XXRda (9,2 %), Islandiyada (9,0 %) va Turkiyada (6,9 %) qayd etilgan.

XORAZM VILOYATINING YIRIK HAMKOR DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI DINAMIKASI

(yanvar-aprel, ming AQSH dollari)

Davlatlar	2022- y.	2023- y.	2024- y.
Rossiya	**39 728,8**	**39 791,9**	**77 853,0**
Eksport	*22 274,6*	*19 247,2*	*29 216,6*
Import	*17 454,2*	*20 544,7*	*48 636,4*
Pokiston	**3 352,9**	**22 958,5**	**36 088,7**
Eksport	*3 272,8*	*22 726,6*	*35 706,1*
Import	*80,1*	*231,9*	*382,6*
XXR	**34260,9**	**29 382,2**	**22 873,6**
Eksport	*4 880,2*	*3 382,7*	*6 644,6*
Import	*29 380,7*	*25 999,5*	*16 229,1*
Islandiya	**0,3**	**1,0**	**22 516,1**
Eksport	*0,3*	*1,0*	*0,2*
Import	*0,0*	*0,0*	*22 515,9*
Turkiya	**59 672,3**	**26 234,5**	**17 221,8**
Eksport	*11 017,1*	*7 206,3*	*10 267,9*
Import	*48 655,1*	*19 028,2*	*6 953,9*
Germaniya	**1 934,6**	**14 349,3**	**12 017,6**
Eksport	*843,3*	*438,1*	*198,9*
Import	*1 088,3*	*13 911,3*	*11 818,7*
Afg'oniston	**1 343,3**	**202,9**	**10 789,5**
Eksport	*1 343,3*	*202,9*	*10 789,5*
Import	*0,0*	*0,0*	*0,0*
Qozog'iston	**20 779,7**	**9 278,1**	**8 813,6**
Eksport	*15 528,8*	*4 573,6*	*7 669,5*
Import	*5 250,9*	*4 704,5*	*1 144,1*
Eron	**2 201,6**	**7 553,9**	**8 719,4**
Eksport	*1 556,5*	*3 421,2*	*5 330,5*
Import	*645,2*	*4 132,7*	*3 388,9*
Belarus	**1 234,0**	**8 130,7**	**6 711,0**
Eksport	*587,5*	*848,8*	*1 577,9*
Import	*646,6*	*7 281,9*	*5 133,1*

Davomi

Davlatlar	2022- y.	2023- y.	2024- y.
Braziliya	**0,2**	**50 788,5**	**6 017,9**
Eksport	*0,2*	*0,5*	*1,6*
Import	*0,0*	*50 788,0*	*6 016,3*
Turkmaniston	**4 509,0**	**3 796,4**	**3 421,4**
Eksport	*1 946,5*	*1 154,1*	*715,0*
Import	*2 562,5*	*2 642,3*	*2 706,4*
Iroq	**428,5**	**961,1**	**3 129,4**
Eksport	*428,5*	*961,1*	*3 129,4*
Import	*0,0*	*0,0*	*0,0*
Litva	**1 109,5**	**2 856,3**	**2 704,2**
Eksport	*22,8*	*656,8*	*70,5*
Import	*1 086,7*	*2 199,5*	*2 633,7*
BAA	**401,8**	**628,4**	**1 124,3**
Eksport	*349,9*	*22,5*	*697,9*
Import	*52,0*	*605,9*	*426,4*
Tojikiston	**910,7**	**5 827,0**	**952,3**
Eksport	*840,4*	*5 816,3*	*952,3*
Import	*70,3*	*10,7*	*0,0*
Koreya Respublikasi	**2 082,2**	**3 314,3**	**885,8**
Eksport	*150,8*	*1 153,6*	*19,3*
Import	*1 931,4*	*2 160,7*	*866,5*
Niderlandiya	**12,0**	**172,3**	**840,1**
Eksport	*0,5*	*1,8*	*2,0*
Import	*11,5*	*170,5*	*838,1*
Hindiston	**1 059,0**	**1 339,1**	**786,0**
Eksport	*62,6*	*624,2*	*351,7*
Import	*996,4*	*714,9*	*434,3*
Italiya	**91,0**	**1 421,2**	**623,4**
Eksport	*2,2*	*59,2*	*202,3*
Import	*88,8*	*1 361,9*	*421,1*

XORAZM VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA TASHQI SAVDO AYLANMASI

*(2024- yil yanvar-aprel, mln. AQSH doll.)**

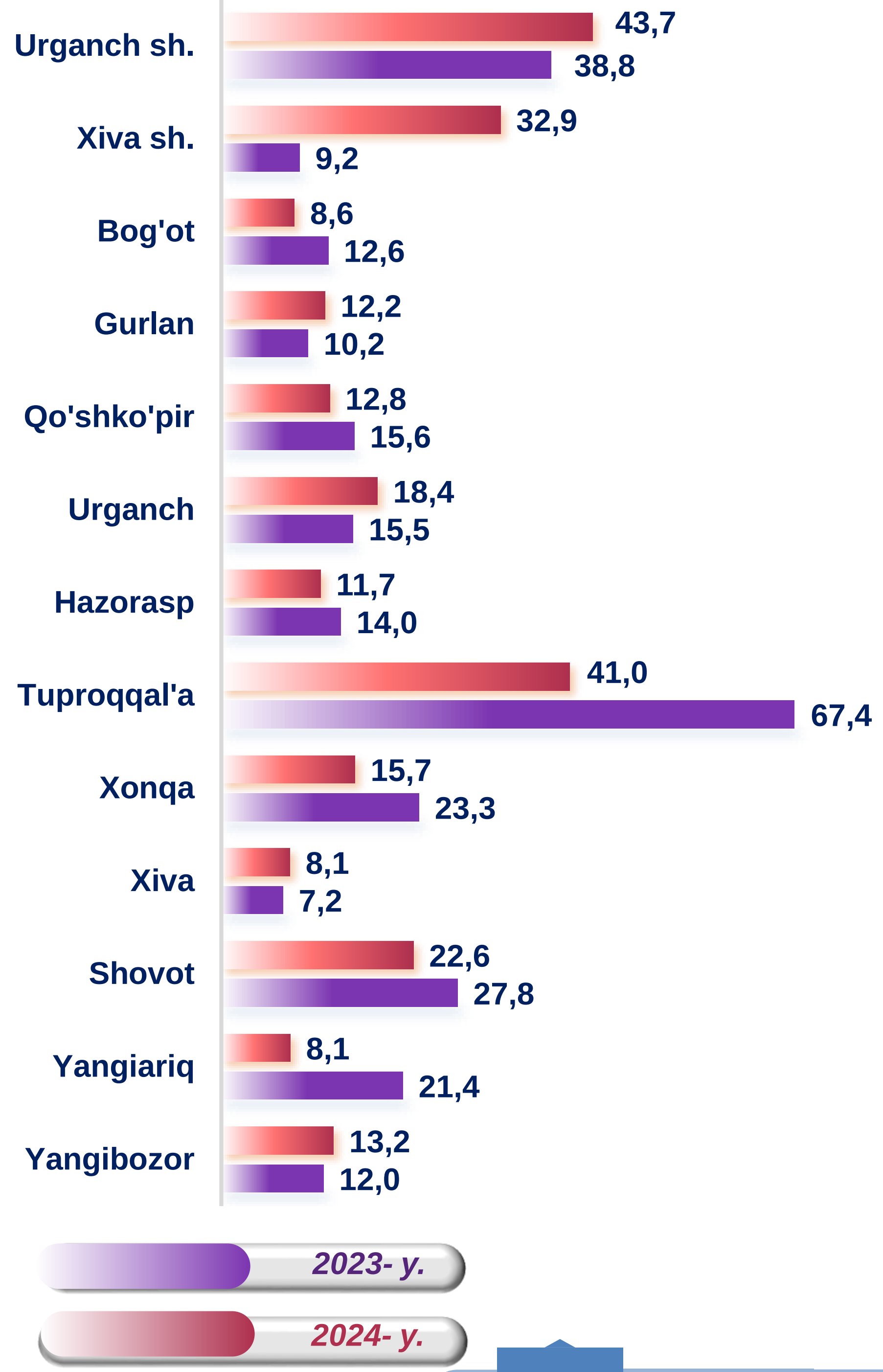

Viloyat tashqi savdo aylanmasi tarkibida eng yuqori ulushga Urganch shahri 17,5 % ulush yoki 43,7 mln. AQSH dollari, eng quyi ulushga esa Xiva tumani 3,2 % ulush yoki 8,1 mln. AQSH dollari bilan ega bo‘ldi.

** Tabiiy gaz va elektr energiyasi yetkazib berish, shuningdek, maxsus eksport bo‘yicha rasmiy statistik ma’lumotlar, O‘zbekiston Respublikasi viloyatlari, shaharlar va tumanlari bo‘yicha taqsimlanmagan*

XORAZM VILOYATINING TASHQI SAVDO AYLANMASIDA MDH MAMLAKATLARI VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARNING HAJMLARI DINAMIKASI

(yanvar-aprel, mln AQSH dollari, ulushi)

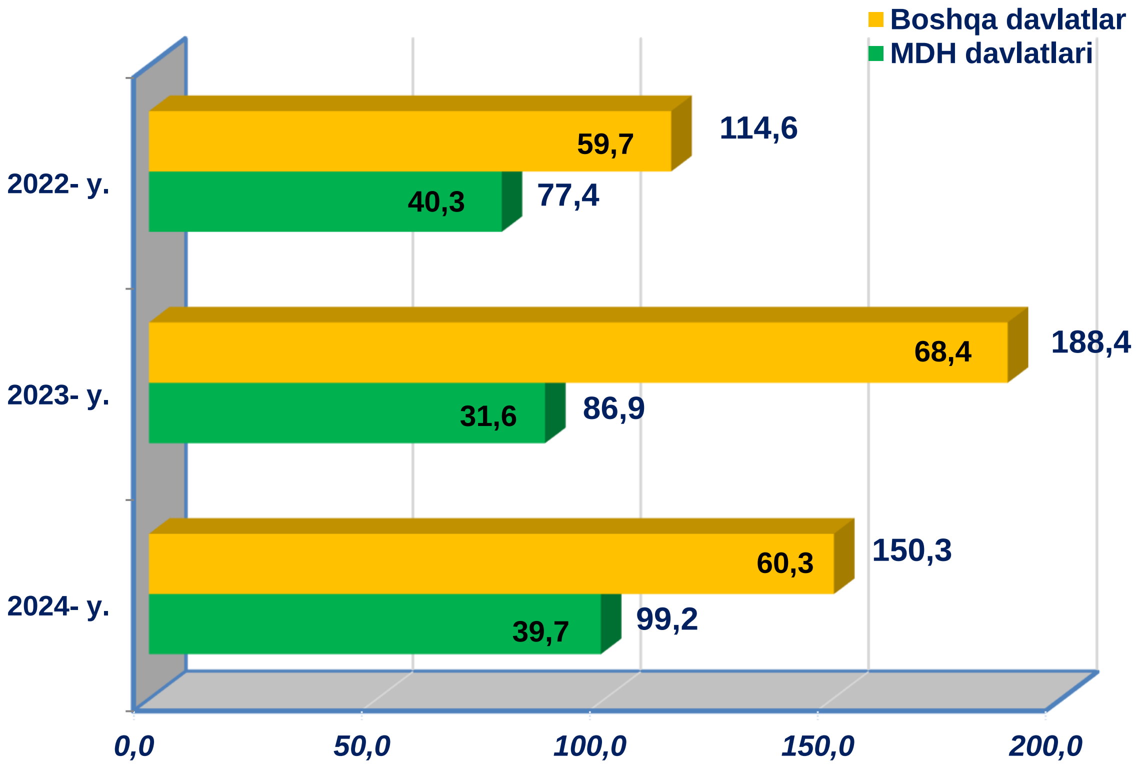

2024- yil yanvar-aprel oyida tashqi savdo aylanmasida MDH davlatlarining ulushi 39,7 % ni tashkil etib, tashqi savdo aylanmasidagi ulushi 2023- yilning mos davriga nisbatan 14,1 % ga oshdi.

Viloyatning boshqa xorijiy davlatlar bilan TSAsi 2024- yilning yanvar-aprel oyida 2023- yilning mos davriga nisbatan 20,2 % ga kamaydi va jami TSAdagi ulushi 60,3 % ni tashkil etdi.

Viloyatning MDH mamlakatlari bilan tashqi savdo aylanmasi 2024- yil yanvar-aprel oyi holatiga ko‘ra, 99,2 mln. AQSH dollarini tashkil etdi. Shundan eksport 41,1 mln. AQSH dollariga yetgan bo‘lsa, import 58,1 mln. AQSH dollari qiymatida qayd etildi.

XORAZM VILOYATINING MDH MAMLAKATLARI BILAN UMUMIY TASHQI SAVDO AYLANMASIDAGI ULUSHI *(2024- yil yanvar-aprel, ulushi, % da)*

Rossiya – 31,2	**Ukraina– 0,2**
Qozog‘iston – 3,5	**Qirg‘iz Respublikasi – 0,2**
Belarus – 2,7	**Ozarbayjon – 0,2**
Turkmaniston – 1,4	**Armaniston – 0,02**
Tojikiston – 0,4	**Moldova – 0,01**

Viloyatning MDH mamlakatlari bilan tashqi savdo aylanmasining eng yuqori hajmlari Rossiya (31,2 %), Qozog‘iston (3,5 %) hamda Belarus (2,7 %) davlatlari bilan qayd etildi.

XORAZM VILOYATINING YEOIIGA A’ZO DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI

(yanvar-aprel, ming AQSH dollari)

Rossiya
TSA – 77 853,0
Eksport – 29 216,6
Import – 48 636,4

Qozog‘iston
TSA – 8 813,6
Eksport – 7 669,5
Import – 1 144,1

Belarus
TSA – 6 711,0
Eksport – 1 577,9
Import – 5 133,1

Qirg‘iz Respublikasi
TSA – 393,4
Eksport – 353,5
Import – 39,9

Armaniston
TSA – 51,9
Eksport – 51,9
Import – 0,0

Jami tashqi savdo aylanmasidagi ulushi

37,6 %

Jami eksportdagi ulushi

33,3 %

Jami importdagi ulushi

41,3 %

Viloyatning Yevroosiyo iqtisodiy ittifoqiga a’zo davlatlar bilan tashqi savdo aylanmasi 93,8 mln. AQSH dollarini tashkil etdi. Shundan eksport hajmi 38,8 mln. AQSH dollari, import hajmi esa 55,0 mln. AQSH dollariga yetdi.

Shuni takidlash lozimki, YEOIIning a’zo davlatlari (Rossiya, Belarus, Qozog‘iston, Armaniston va Qirg‘iz Respublikasi) o‘rtasida tovarlar va xizmatlar harakati, migrantlar harakatlanishi va kapital harakatining erkinligi ta’minlangan bo‘lib, yagona bojxona tizimiga ega bo‘lgan umumiy iqtisodiy hudud shakllantirilgan.

XORAZM VILOYATI EKSPORTI

(2024- yil yanvar-aprel)

Xalqaro iqtisodiy aloqalarning rivojlanishi eksportning barqaror oʻsishiga koʻmaklashadi va bu oʻz navbatida maʼlum natijalarga erishish uchun zamin yaratadi. Mamlakatning eksport salohiyatini oshirish, eksportyorlarni davlat tomonidan qoʻllab-quvvatlash, eksportbop mahsulotlar nomenklaturasini kengaytirish maqsadida amalga oshirilgan islohotlar natijasida, eksportyorlar soni 121 taga yetdi va ular tomonidan 116,6 mln. AQSH dollari *(nomonetar oltindan tashqari)* qiymatidagi *(2023- yilning mos davriga nisbatan 20,9 % ga koʻpaydi)* tovar va xizmatlar eksport qilinishi taʼminlandi.

XSST* BOʻYICHA EKSPORT TARKIBI

(2024- yil yanvar-aprel ulushi % da)

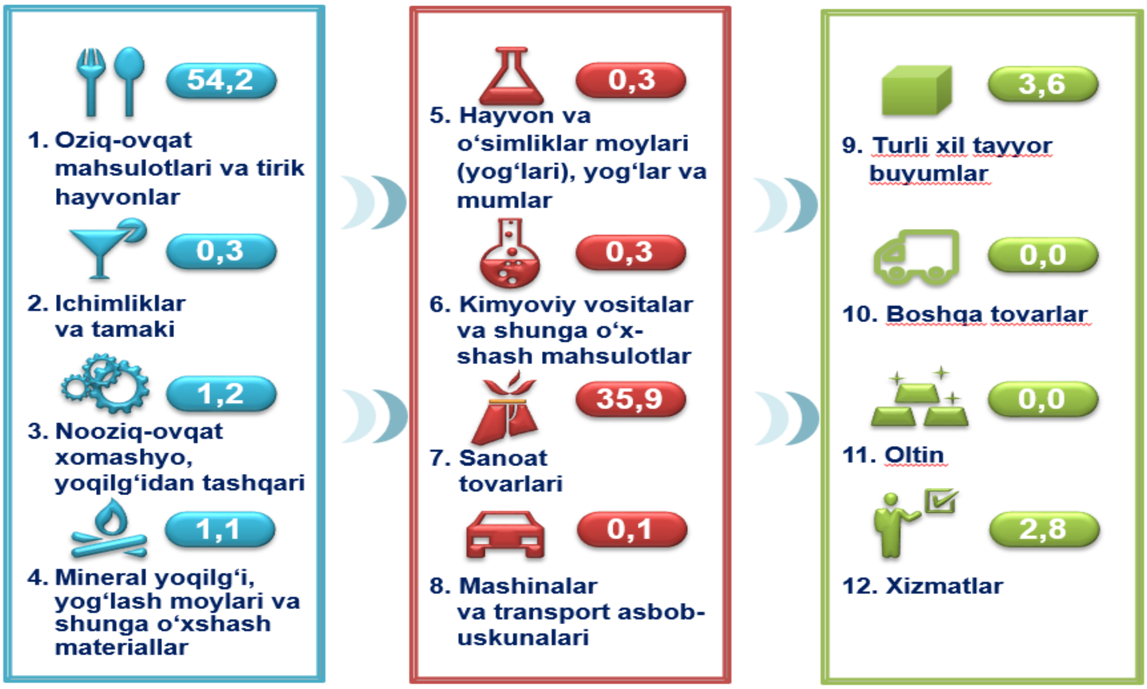

Oʻzbekiston Respublikasida tovarlar tashqi savdosi statistik koʻrsatkichlarini shakllantirishda, Tashqi iqtisodiy faoliyat tovar nomenklaturasi (keyingi oʻrinlarda TIF TN) bilan birgalikda, Birlashgan Millatlar Tashkilotining Xalqaro standartlashgan savdo tasniflagichi (keyingi oʻrinlarda – XSST) ishlatiladi. Bu oʻz navbatida tahliliy maqsadlarda eksport va import qilinadigan tovarlarni 10 ta katta qismga guruhlash uchun imkon beradi. Tovarlarni XSST boʻyicha kodlashtirish, TIF TN va XSST oʻrtasida oʻtish kalitlari yordamida amalga oshiriladi.

XORAZM VILOYATINING XSST BOʻYICHA EKSPORTI TARKIBI *(yanvar-aprel, yillar kesimida)*

XSST tarkibi	Ming AQSH dollari		Oʻzgarish surʼati, % da		Umumiy hajmga nisbatan, % da	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Jami eksport	**96 404,1**	**116 581,0**	**125,2**	**120,9**	**100,0**	**100,0**
shu jumladan:						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	32 803,3	63 207,3	155,0	192,7	34,0	54,2
Ichimliklar va tamaki	429,6	357,6	179,0 m.	83,2	0,4	0,3
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilgʻidan tashqari	1 777,5	1 443,2	91,1	81,2	1,8	1,2
Mineral yoqilgʻi, yogʻlash moylari va shunga oʻxshash materiallar	1 422,6	1 310,5	116,2	92,1	1,5	1,1
Hayvon va oʻsimliklar moylari (yogʻlari), yogʻlar va mumlar	-	327,0	-	-	-	0,3
Kimyoviy vositalar va shunga oʻxshash mahsulotlar	700,8	332,8	3,3 m.	47,5	0,7	0,3
Sanoat tovarlari	39 902,6	41 867,6	104,7	104,9	41,4	35,9
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	220,3	166,8	5,4 m.	75,7	0,2	0,1
Turli xil tayyor buyumlar	16 096,0	4 253,9	2,3 m.	26,4	16,7	3,6
Xizmatlar	3 051,4	3 314,3	50,0	108,6	3,2	2,8

Eksport tarkibida tovarlar ulushi 96,2 % ni tashkil etib, ular oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (54,2 %), sanoat tovarlari (35,9 %) va turli xil tayyor buyumlar (3,6 %) hissasiga toʻgʻri kelmoqda.

XORAZM VILOYATNING XSST BO‘YICHA EKSPORTI TARKIBI

(2024- yil yanvar-aprel)

XSST bo‘limi nomi	Ming AQSH dollari	2023- yilning mos davriga nisbatan, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	**63207,3**	**192,7**
Sabzavotlar va mevalar	53438,1	188,2
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	9600,3	2,3 m.
Kofe, choy, kakao, ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	115,8	188,4
Shakar, shakar mahsulotlari va asal	37,0	51,8
Har xil oziq-ovqat mahsulotlari va preparatlar	13,1	17,0
Sut mahsulotlari va parranda tuxumlari	3,1	79,3
Ichimliklar va tamaki	**357,6**	**83,2**
Ichimliklar	357,6	83,2
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg‘idan tashqari	**1443,2**	**81,2**
To'qimachilik tolalari (yuqori va boshqa taroqli jundan tashqari) va ularning chiqindilari (kalava yoki matoga qayta ishlanmagan)	758,2	60,3
Hayvonlar va o‘simliklardan kelib chiqqan xomashyo materiallari	436,0	170,9
Moy olinadigan urug‘lar va moy olinadigan mevalar	232,6	129,5
O‘g‘itlar uchun xomashyo va mineral xomashyo	12,8	15,0
Metall rudalari va metall parchalari	3,4	-
Mineral yoqilg‘i, yog‘lash moylari va shunga o‘xshash materiallar	**1310,5**	**92,1**
Neft va neft mahsulotlari va shunga o‘xshash materiallar	1310,5	92,1
Hayvon va o'simlik moylari, yog'lar va mumlar	**327,0**	**-**
O'simlik moylari va yog'lar, xom, tozalangan yoki fraksiyalangan	327,0	-
Kimyoviy vositalar va shunga o‘xshash mahsulotlar	**332,8**	**47,5**
Noorganik kimyoviy moddalar	143,8	57,3
Bo'yoqlar va taninlar	132,5	110,1
O'g'itlar	23,2	-
Birlamchi bo'lmagan shakldagi plastmassalar	20,4	41,6
Birlamchi shakldagi plastmassalar	10,7	97,2
Boshqa turdagi kimyoviy materiallar va mahsulotlar	1,3	2,8
Tibbiyot va farmatsevtika mahsulotlari	0,9	0,4

XSST bo'limi nomi	Ming AQSH dollari	2023- yilning mos davriga nisbatan, % da
Sanoat tovarlari	**41867,6**	**104,9**
To'qimachilik iplari, matolar va shunga o'xshash mahsulotlar	39882,4	114,0
Qog'oz, karton va qog'oz xamiri, qog'oz yoki karton mahsulotlari	1784,7	39,3
Boshqa toifalarga kiritilmagan metall bo'lmagan mahsulotlar	112,6	33,0
Boshqa metall buyumlar	72,5	147,7
Rezina buyumlar	8,0	-
Teri, boshqa charm buyumlar, mo'ynalar	4,1	10,7 m.
Mantar va yog'ochdan yasalgan buyumlar (mebeldan tashqari)	3,5	12,7 m.
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	**166,8**	**75,7**
Sanoat uchun maxsus bo'lmagan mashina va uskunalar	64,9	121,9
Muayyan sohalar uchun maxsus ishlab chiqilgan mashinalar	63,6	54,9
Avtomobillar va ularning ehtiyot qismlari	24,7	2,9 m.
Elektr mashinalari, apparatlari va asboblari va ularning elektr qismlari	12,1	11,3 m.
Energiya ishlab chiqaruvchi mashinalar va uskunalar	1,5	3,8
Metallni qayta ishlash uskunalari	0,0	-
Turli xil tayyor buyumlar	**4253,9**	**26,4**
Kiyim va kiyim aksessuarlari	3657,8	27,1
Oyoq kiyimlari	432,4	34,4
Boshqa turdagi tayyor mahsulotlar.	98,7	45,8
Boshqa turdagi maxsus, ilmiy va nazorat asboblari va apparatlari.	51,6	5,3 m.
Mebel va ularning qismlari, ko'rpa-to'shaklar, matraslar, matraslar, yostiqlar va shunga o'xshash to'ldirilgan mebellar	8,5	3,2
Bloklangan binolar, sanitariya-tesisat, isitish va yoritish uskunalari	4,9	40,3

O‘zbekiston tashqi savdo statistikasida sherik mamlakatlarga quyidagilar kiradi: olib kirishda-tovarlar kelib chiqqan mamlakat, agar kelib chiqqan mamlakat noaniq bo‘lsa, jo‘natib yuborgan mamlakat. Olib chiqishda - tovarlar yuboriladigan mamlakat hisoblanadi.

MDH VA BOSHQA DAVLATLARGA TOVAR VA XIZMATLAR EKSPORTI HAJMLARI DINAMIKASI *(yanvar-aprel, mln AQSH dollari, ulushi)*

2024- yilning yanvar-aprel oyida MDH mamlakatlariga eksportning ulushi o‘tgan yilning mos davriga nisbatan 14,1 % ga ko ‘paygan.

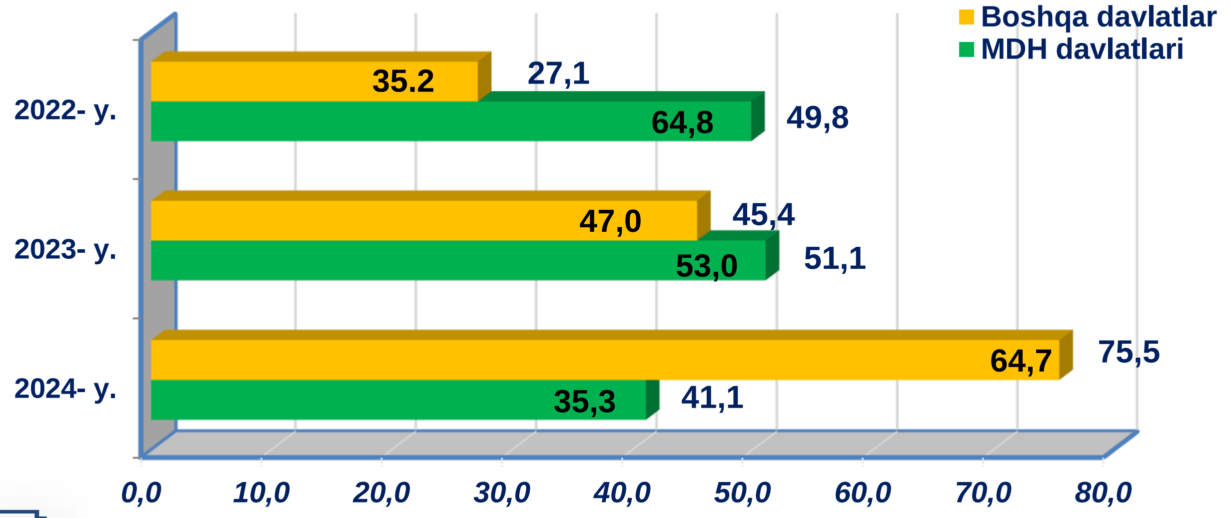

2024- yil yanvar-aprel oyida tashqi savdo aylanmasida tovarlar va xizmatlar eksporti bo‘yicha asosiy hamkorlarimiz Pokiston, Rossiya, Afg‘oniston, Turkiya, XXR, Qozog‘iston va Eron kabi davlatlar bo‘lgan. Ularning umumiy eksportdagi ulushi 90,6 % ni tashkil etdi.

VILOYAT EKSPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI *(2024- yil yanvar-aprel, % da)*

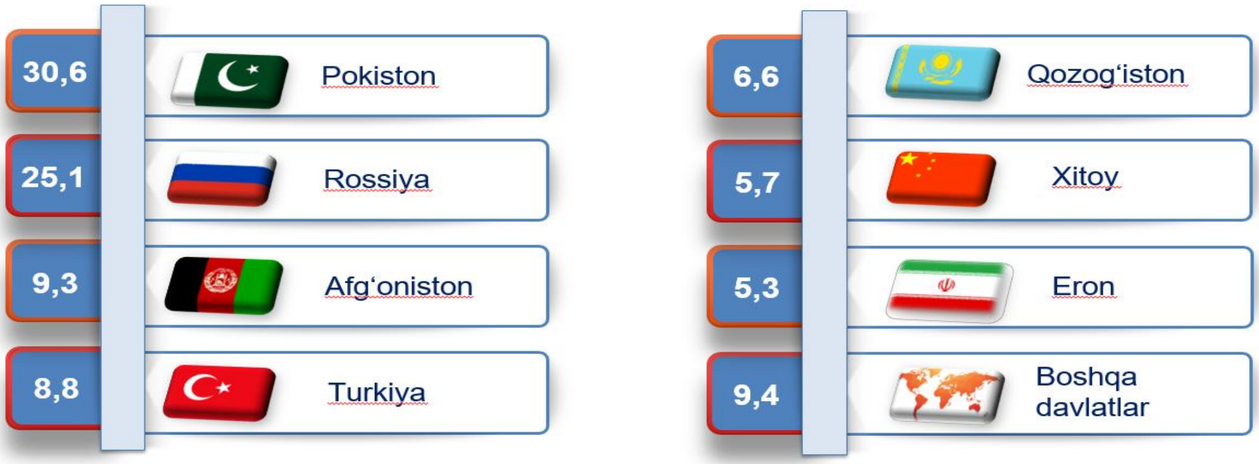

XORAZM VILOYATINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARGA AMALGA OSHIRGAN EKSPORTI HAJMI VA O‘SISH SUR’ATLARI *(yanvar-aprel)*

Davlatlar	Ming AQSH dollari		O‘sish sur’ati, % da		Egallab turgan o‘rni	
	2023-y.	2024-y.	2023-y.	2024-y.	2023-y.	2024-y.
Pokiston	22726,6	35706,1	6,9 m.	157,1	1	1
Rossiya	19247,2	29216,6	86,4	151,8	2	2
Afg'oniston	202,9	10789,5	15,1	53,2 m.	20	3
Turkiya	7206,3	10267,9	65,4	142,5	4	4
Qozog'iston	4573,6	7669,5	29,5	167,7	6	5
Xitoy	3382,7	6644,6	69,3	196,4	8	6
Eron	3421,2	5330,5	2,2 m.	155,8	7	7
Iroq	961,1	3129,4	2,2 m.	3,3 m.	13	8
Belarus	848,8	1577,9	144,5	185,9	14	9
Tojikiston	5816,3	952,3	6,9 m.	16,4	5	10
Turkmaniston	1154,1	715,0	59,3	62,0	10	11
BAA	22,5	697,9	6,4	31,0 m.	28	12
Qirg'iz Respublikasi	18996,6	353,5	2,5 m.	1,9	3	13
Hindiston	624,2	351,7	10,0 m.	56,3	16	14
Polsha	2054,3	344,5	5,1 m.	16,8	9	15
Ukraina	109,6	290,0	18,6	2,6 m.	24	16
Vyetnam	304,3	250,8	60,4	82,4	19	17
Ozarbayjon	155,6	249,5	58,1	160,4	21	18
AQSh	35,6	226,1	160,3	6,3 m.	26	19
Italiya	59,2	202,3	27,3 m.	3,4 m.	25	20

XORAZM VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA EKSPORTI

*(2024- yil yanvar-aprel, mln.AQSH doll.)**

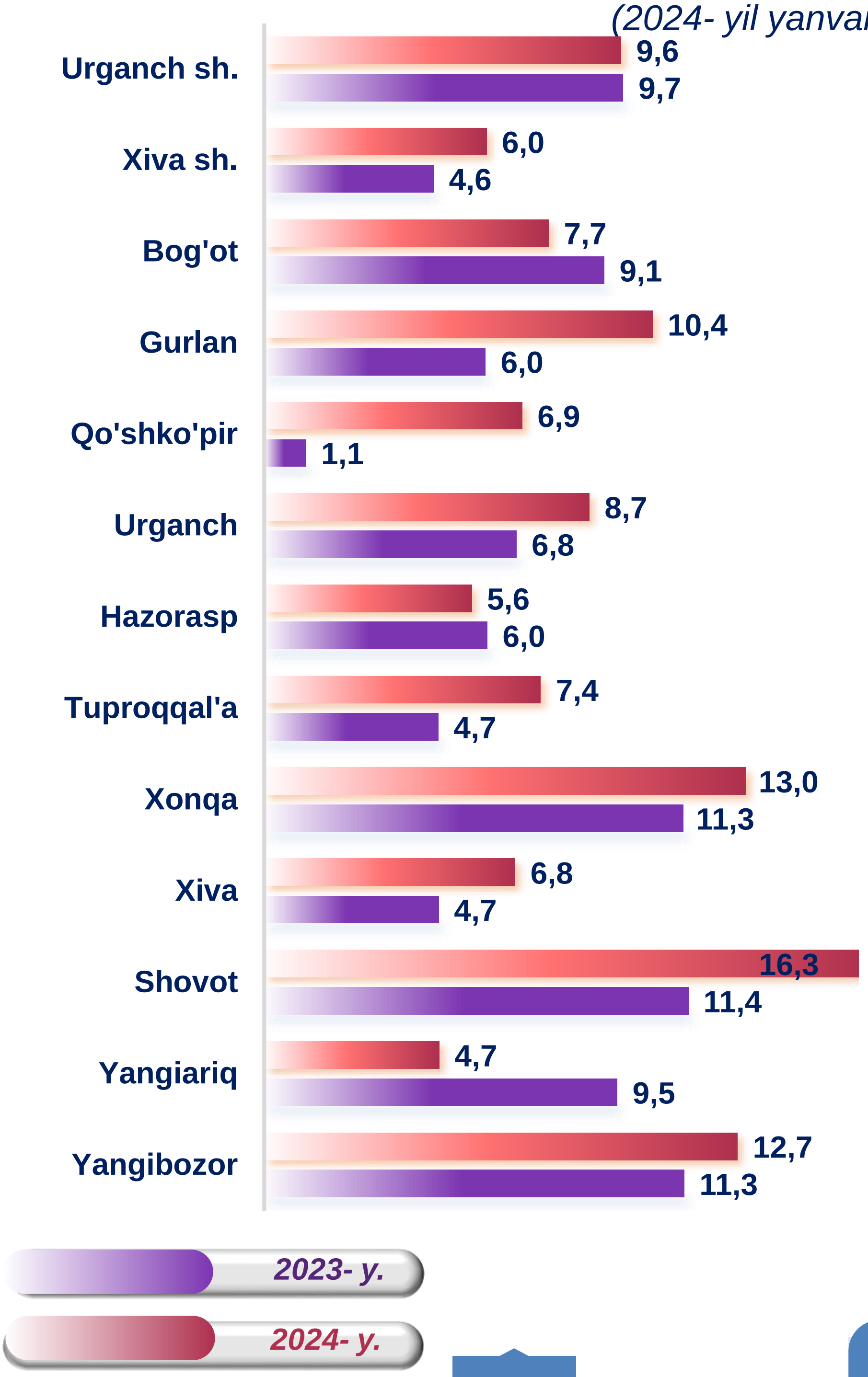

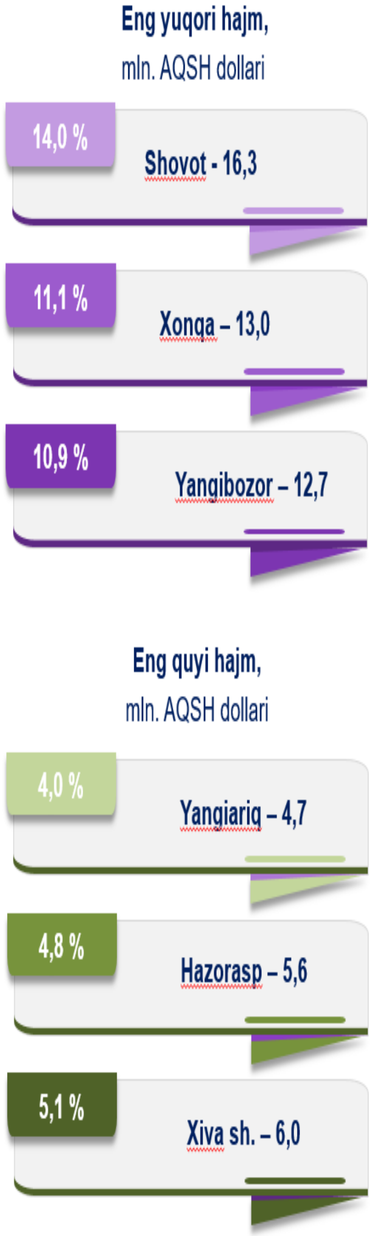

Viloyat eksporti tarkibida eng yuqori ulushni Shovot tumani 14,0 % bilan 16,3 mln. AQSH dollarini, eng quyi ulushni esa Yangiariq tumani 4,0 % bilan 4,7 mln. AQSH dollarini tashkil etdi.

** Tabiiy gaz va elektr energiyasi yetkazib berish, shuningdek, maxsus eksport va safarlar bo'yicha rasmiy statistik ma'lumotlar, O'zbekiston Respublikasi viloyatlari, tuman va shaharlari bo'yicha taqsimlanmagan.*

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI

Hukumat tomonidan qishloq xo‘jaligi va bog‘dorchilikni rivojlantirishga katta e’tibor qaratilayotgani bois eksport qilinayotgan mahsulotlar sifati va hajmi yildan-yilga ortib bormoqda. Jumladan, 2024- yil yanvar-aprel oyida 56,7 ming tonna meva va sabzavotlar eksporti amalga oshirilgan bo‘lib, ushbu ko‘rsatgich 2023- yilning mos davriga nisbatan 2,7 martaga yoki 35,6 ming tonnaga ko‘paydi.

Meva-sabzavot mahsulotlarining asosiy eksport bozorlari Pokiston (51,7 %), Afg‘oniston (18,3 %), Rossiya (12,2 %) hamda Qozog‘iston (10,6 %) davlatlari hissasiga to‘g‘ri kelgan.

2024- yil yanvar-aprel oyida oziq-ovqat mahsulotlarining asosiy qismi bo‘lgan 53,4 mln. AQSH dollari qiymatidagi meva-sabzavot eksport qilindi. Bu ko‘rsatkich 2023- yilning mos davriga nisbatan 88,7 foizga ko‘paydi va jami eksportdagi ulushi 45,8 % ni tashkil etdi.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI

(2024- yil yanvar-aprel, ming AQSH dollari, ulushi qiymatga nisbatan)

Mahsulot	Qiymati	Hajmi	Ulushi
Dukkakli sabzavotlar	38 054,9 ming AQSH dollari	9 311,9 tonna	71,3 %
Karam	5 218,4 ming AQSH dollari	24 103,1 tonna	9,8 %
Pomidor	1 762,9 ming AQSH dollari	1 646,0 tonna	3,3 %
Piyoz	2 011,0 ming AQSH dollari	9 287,7 tonna	3,8 %
Sabzi	1 406,9 ming AQSH dollari	6 258,0 tonna	2,6 %
Uzum	1 215,6 ming AQSH dollari	1 226,0 tonna	2,3 %
Bodring	467,3 ming AQSH dollari	618,4 tonna	0,9 %
Xurmo	234,8 ming AQSH dollari	476,8 tonna	0,4 %
Sitrus mevalar	218,1 ming AQSH dollari	198,3 tonna	0,4 %
Boshqa sabzavotlar	1 314,1 ming AQSH dollari	2 181,7 tonna	2,5 %
Quritilgan mevalar	824,6 ming AQSH dollari	811,5 tonna	1,5 %
Boshqa meva-sabzavotlar	647,6 ming AQSH dollari	670,6 tonna	1,2 %

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARINING EKSPORT GEOGRAFIYASI *(2024- yil yanvar-aprel)*

Davlatlar	tonna	Ming AQSH dollari	Ulushi, % da *
Pokiston	7136,4	27579,2	51,7
Afg‘oniston	2304,5	9742,0	18,3
Rossiya	14902,0	6506,5	12,2
Qozog‘iston	26455,2	5655,1	10,6
Iroq	2534,6	1854,4	3,5
BAA	2000,1	678,8	1,3
Eron	480,0	640,6	1,2
Ukraina	210,0	203,0	0,4
Turkmaniston	136,7	147,2	0,3
Turkiya	109,0	144,5	0,3
Polsha	118,8	127,9	0,2
boshqa davlatlar	402,9	97,1	0,2

** qiymat ifodasidan*

2024- yil yanvar-aprel oyida meva va sabzavotlar eksportining qiymat jihatidan eng katta hajmi Pokistonga to‘g‘ri keldi (meva va sabzavotlar eksporti umumiy hajmining 51,7 % ni), bu ko‘rsatkich Afg’oniston eksport hajmidan 2,8 martaga ko‘p.

Mamlakatimizda yangi ishlab chiqarish texnologiyalari va zamonaviy uskunalardan keng foydalanish, sohada sifat menejmenti tizimining joriy etilishi natijasida mehnat unumdorligini oshirishga xizmat qilmoqda. Bu, o‘z navbatida, tayyor mahsulotlarga jahon bozorlarida o‘z o‘rnini topish imkonini beradi.

XIZMATLAR EKSPORTI TARKIBI

(2024- yil yanvar-aprel, ming AQSH doll.)

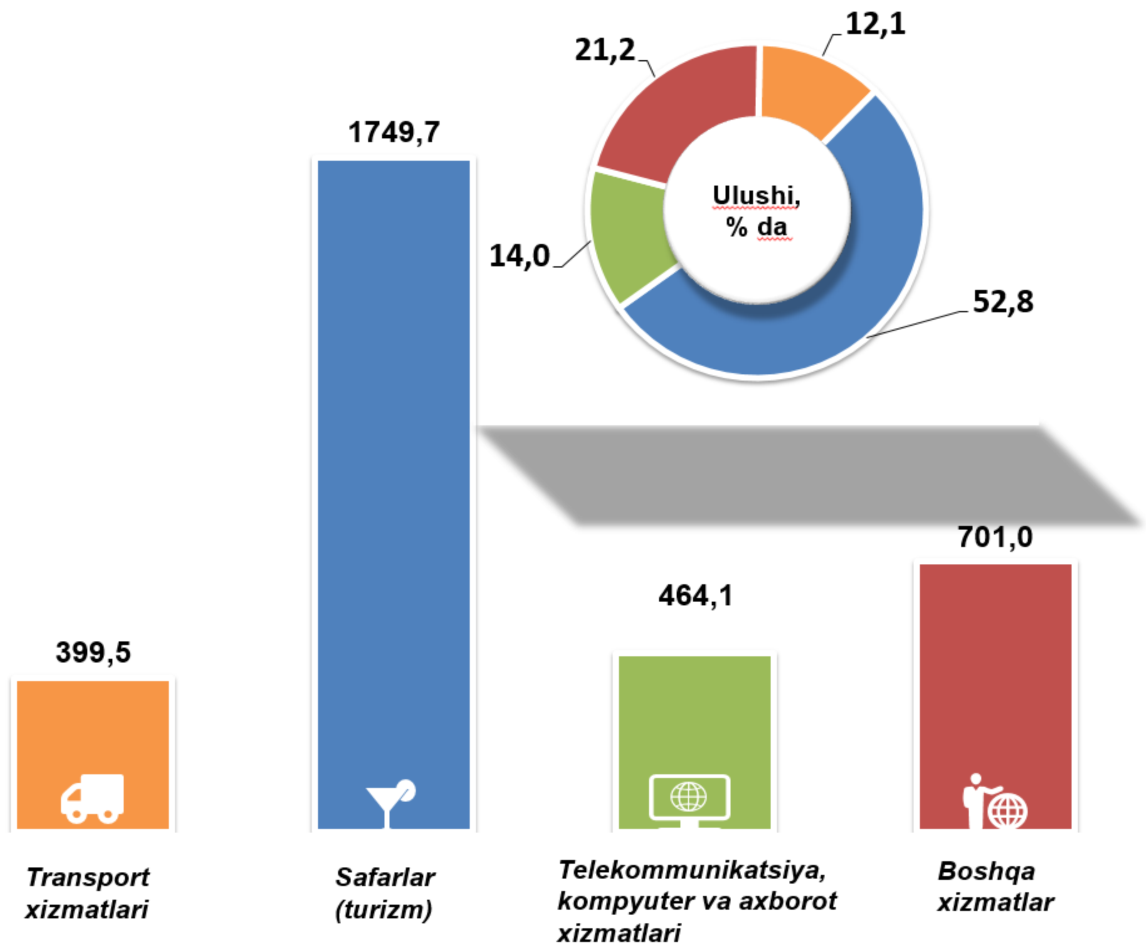

Xizmatlar eksporti hajmi 3 314,3 ming AQSH dollarini yoki jami eksport hajmining 2,8 % ini tashkil etib, 2023- yilning mos davriga nisbatan 8,6 % ga ko‘paydi. Xizmatlar eksporti tarkibining asosiy ulushi safarlar (turizm) (52,8 %), transport (12,1 %), telekommunikatsiya, kompyuter va axborot (14,0 %) va boshqa tadbirkorlik bilan bog‘liq xizmatlar (21,2 %) hissasiga to‘g‘ri kelgan.

XORAZM VILOYATINING IMPORTI

2024- yilning yanvar-aprel oyida import hajmi 132,9 mln. AQSH dollarini va 2023- yilning mos davriga nisbatan 74,3 % ni tashkil etdi. Import tarkibida eng katta ulush mashinalar va transport asbob-uskunalari (43,5 %), oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (36,3 %) hamda nooziq-ovqat xomashyo, (yoqilg’idan tashqari) (6,9 %) hisobiga to‘g‘ri keldi.

XSST BO‘YICHA IMPORT TARKIBI

(2024- yil yanvar-aprel, ulushi, % da)

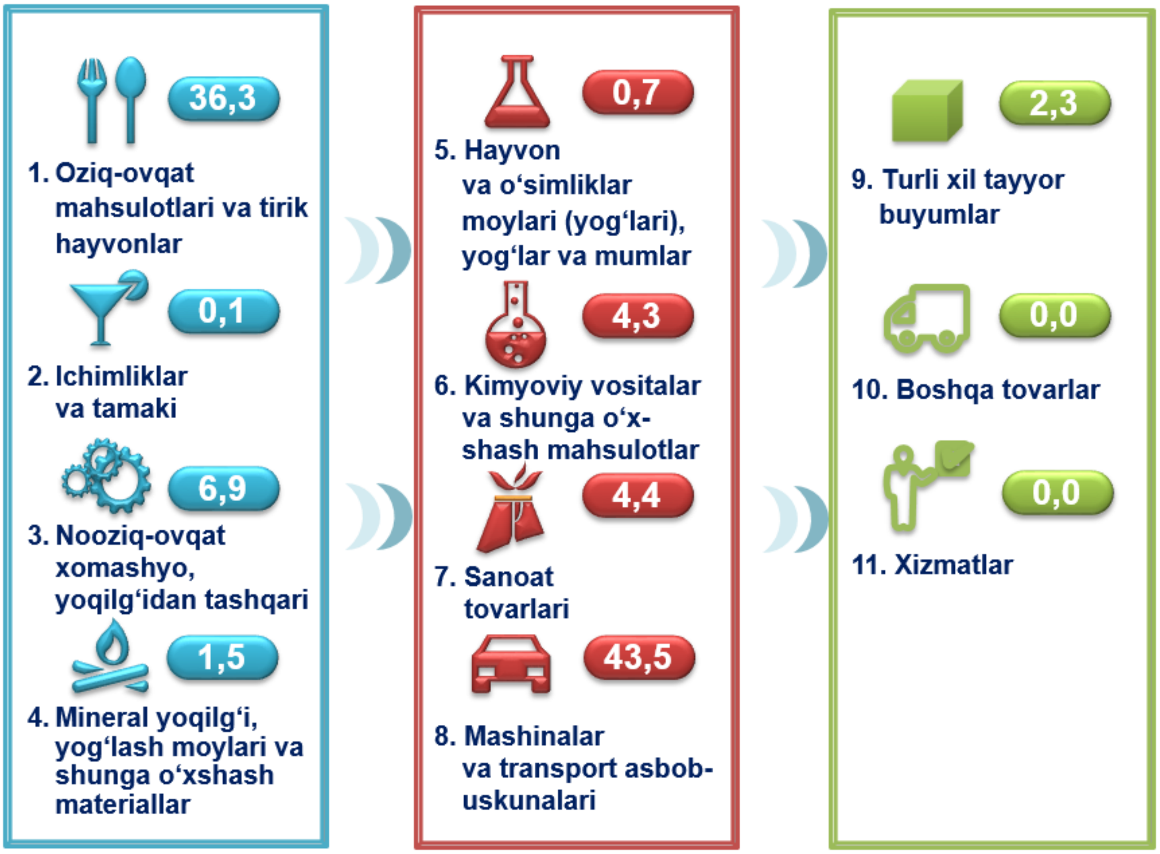

Tovarlar importi dinamikasi tahliliga ko‘ra, 2024- yilning yanvar-aprel oyida import qilingan tovarlar hajmi o‘tgan yilning mos davriga nisbatan 20,2 mln. AQSH dollariga kamaydi va 132,9 mln. AQSH dollarini tashkil etdi.

XORAZM VILOYATINING XSST BO‘YICHA IMPORTI TARKIBI *(yanvar-aprel, yillar kesimida)*

XSST tarkibi	Ming AQSH dollari		O‘sish sur’ati, % da		Umumiy hajmga nis-batan. % da	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Jami import	**178 889,0**	**132 900,5**	**155,5**	**74,3**	**100,0**	**100,0**
shu jumladan:						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	56423,4	48294,1	19,2 m.	85,6	31,5	36,3
Ichimliklar va tamaki	24,7	83,2	2,2 m.	3,4 m.	0,0	0,1
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg‘idan tashqari	14598,3	9170,1	147,4	62,8	8,2	6,9
Mineral yoqilg‘i, yog‘lash moylari va shunga o‘xshash materiallar	4196,0	2019,3	2,5 m.	48,1	2,3	1,5
Hayvon va o‘simliklar moylari (yog‘lari), yog‘lar va mumlar	922,9	995,7	103,0	107,9	0,5	0,7
Kimyoviy vositalar va shunga o‘xshash mahsulotlar	8354,6	5680,0	96,3	68,0	4,7	4,3
Sanoat tovarlari	8517,3	5842,9	55,0	68,6	4,8	4,4
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	80184,5	57751,1	117,0	72,0	44,8	43,5
Turli xil tayyor buyumlar	5667,4	3064,2	82,4	54,1	3,2	2,3

XSST BO‘LIMI BO‘YICHA AYRIM MAHSULOTLAR IMPORTI TARKIBI *(2024- yil yanvar-aprel)*

XSST bo‘limi nomi	Ming AQSH dollari	2023- yilning mos davriga nisbatan, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	**48 294,1**	**85,6**
Shakar, shakar mahsulotlari va asal	43507,7	84,8
Hayvonlar uchun ozuqa (maydalangan donlardan tashqari)	2172,7	96,8
Sut mahsulotlari va parranda tuxumlari	1260,9	124,3
Don va ularning mahsulotlari	741,1	68,5
Sabzavotlar va mevalar	359,2	91,9
Qahva, choy, kakao, ziravorlar va ularning mahsulotlari	114,8	149,5
Tirik hayvonlar	113,8	119,1
Baliqlar (dengiz sutemizuvchilari emas), qisqichbaqasimonlar, mollyuskalar va suv umurtqasizlari va ulardan tayyorlangan preparatlar	23,9	-
Ichimliklar va tamaki	83,2	3,4 m.
Ichimliklar	83,2	3,4 m.
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg‘idan tashqari	**9 170,1**	**62,8**
Yog'och mahsulotlari	7691,4	56,3
To'qimachilik tolalari	1042,3	126,4
Hayvonlar va o'simliklardan mahsulotlar	238,0	7,9 m.
Yog'li urug'lar va yog'li mevalar	155,1	-
O'g'itlar uchun xom ashyo va minerallar (ko'mir, neft va qimmatbaho toshlardan tashqari)	37,5	262,6 m.
Metall rudalari va metall parchalari	3,8	25,7 m.
Qog'oz xamiri va makulatura	1,9	34,2
Mineral yoqilg‘i, yog‘lash moylari va shunga o‘xshash materiallar	**2 019,3**	**48,1**
Neft, neft mahsulotlari va shunga o'xshash materiallar	1973,0	51,4
Gaz, tabiiy va sun'iy	40,8	-
Ko'mir, koks va briketlar	5,5	1,6
Hayvon va o‘simliklar moylari (yog‘lari), yog‘lar va mumlar	**995,7**	**107,9**
O‘simlik moylari va yog‘lari (xom, tozalangan yoki fraksiyalangan)	976,1	105,8
Hayvonlar va o‘simliklar moylari va yog‘lari, qayta ishlangan; hayvonlar va o‘simliklardan kelib chiqqan mumlar	19,6	-
Kimyoviy vositalar va shunga o‘xshash mahsulotlar	**5 680,0**	**68,0**
Birlamchi shakldagi plastmassalar	3391,4	118,7
Boshqa turdagi kimyoviy materiallar va mahsulotlar	484,5	68,1
Tibbiyot va farmatsevtika mahsulotlari	419,1	192,7
Noorganik kimyoviy moddalar	404,4	2,9 m.
Organik kimyoviy moddalar	336,2	2,7 m.
Bo'yoqlar va taninlar	302,3	53,8
Efir moylari, rezinoidlar va parfyumeriya; hojatxona preparatlari, jilo va yuvish vositalari	186,3	45,7
Birlamchi bo'lmagan shakldagi plastmassalar	137,6	35,3
O'g'itlar	18,2	0,6

XSST bo‘limi nomi	Ming AQSH dollari	2023- yilning mos davriga nisbatan, % da
Sanoat tovarlari	**5 842,9**	**68,6**
To'qimachilik iplari, matolar	1610,5	86,4
Yog'ochdan yasalgan buyumlar (mebeldan tashqari)	1280,9	82,9
Metall buyumlar	959,2	50,9
Qog'oz, karton va qog'oz xamiri, qog'oz yoki karton mahsulotlari	743,8	68,6
Rezina buyumlar	538,9	119,6
Boshqa toifalarga kiritilmagan metall bo'lmagan minerallardan mahsulotlar	352,6	63,5
Quyma temir va po'lat	349,4	31,7
Rangli metallar	7,6	21,5
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	**57 751,1**	**72,0**
Boshqa transport vositalari	22518,8	883,0 m.
Muayyan sohalar uchun maxsus ishlab chiqilgan mashinalar	20565,4	48,3
Avtomobillar va ularning ehtiyot qismlari	4884,7	42,0
Sanoat uchun maxsus bo'lmagan mashina va uskunalar	4549,6	35,3
Elektr mashinalari, apparatlari va asboblari va ularning elektr qismlari	3400,1	42,4
Energiya ishlab chiqaruvchi mashinalar va uskunalar	953,6	23,4
Telekommunikatsiya, ovoz yozish va ovozni takrorlash uchun asboblar va uskunalar	482,5	95,2
Metallni qayta ishlash mashinalari	345,8	98,8
Ma'lumotlarni avtomatik qayta ishlash uchun ish yuritish mashinalari va uskunalari	50,4	60,7
Turli xil tayyor buyumlar	**3 064,2**	**54,1**
Blokli binolar, suv o‘tkazish, kanalizatsiya, isitish va yoritish uskunalari uchun armatura va mahkamlash moslamalari	1553,6	52,7
Maxsus, ilmiy va nazorat asboblari va apparatlari	1234,3	98,0
Boshqa joyda tasniflanmagan har xil tayyor buyumlar	161,0	13,3
Kiyim-kechaklar va ularning anjomlari	42,7	8,9 m.
Poyabzal	24,2	36,8
Fotografik apparatura, uskuna, ishlatiladigan materiallar va optik buyumlar, soatlar	23,8	4,2 m.
Mebel va uning qismlari, yotarjoy buyumlari matraslar, matraslar uchun tirgaklar, yostiqlar va shunga oxshash tikilgan mebel	21,4	12,6

Tashqi savdo statistikasini yuritish metodologiyasiga ko‘ra, tashqi savdo statistikasiga tranzit tovarlar, mamlakatga vaqtincha olib kirilgan yoki undan vaqtincha olib chiqilayotgan tovarlar kiritilmasligi nazarda tutilgan.

2024- yil yanvar-aprel oyi natijalariga ko‘ra MDH mamlakatlaridan import ulushi 43,7 % ni tashkil etib, 2023-yilning mos davriga nisbatan 61,9 % ga ko‘paydi.

MDH VA BOSHQA DAVLATLARDAN TOVAR VA XIZMATLAR IMPORTI HAJMLARI DINAMIKASI
(yanvar-aprel, mln. AQSH dollari, ulushi)

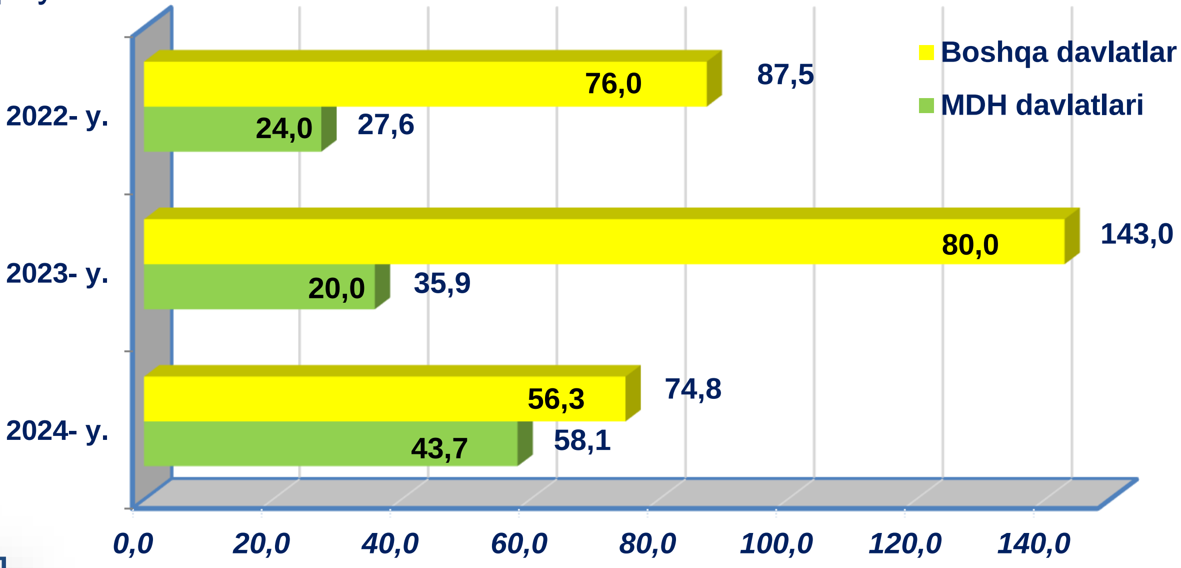

2024- yil yanvar-aprel oyida viloyatimiz 50 ta davlatdan tovar va xizmatlar importini amalga oshirdi. Yetti yirik hamkor davlatlar (Rossiya, Islandiya, XXR, Germaniya, Braziliya, Turkiya va Belarus) jami importning 88,3 % ini tashkil etdi.

VILOYAT IMPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI *(2024- yil yanvar-aprel, % da)*

XORAZM VILOYATINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARDAN AMALGA OSHIRGAN IMPORTI HAJMLARI VA O‘SISH SUR’ATLARI

(yanvar-aprel)

Davlatlar	Ming AQSH dollari		O‘sish sur’ati, % da		Umumiy hajmdagi o‘rni	
	2023- y.	2024- y.	2023- y.	2024- y.	2023- y.	2024- y.
Rossiya	20544,7	48636,5	117,7	2,4 m.	3	1
Islandiya	-	22515,9	-	-	-	2
Xitoy	25999,5	16229,1	88,5	62,4	2	3
Germaniya	13911,3	11818,8	12,8 m.	85,0	5	4
Turkiya	19028,2	6953,9	39,1	36,5	4	5
Braziliya	50788,0	6016,3	-	11,8	1	6
Belarus	7281,9	5133,2	11,3 m.	70,5	6	7
Eron	4132,8	3388,9	6,4 m.	82,0	9	8
Turkmaniston	2642,3	2706,4	103,1	102,4	12	9
Litva	2199,5	2633,7	2,0 m.	119,7	15	10
Qozog’iston	4704,5	1144,1	89,6	24,3	7	11
Koreya Respublikasi	2160,7	866,5	111,9	40,1	16	12
Niderlandiya	170,5	838,1	14,8 m.	4,9 m.	29	13
Hindiston	714,9	434,3	71,7	60,8	21	14
BAA	605,9	426,4	11,7 m.	70,4	22	15
Italiya	1361,9	421,1	15,3 m.	30,9	17	16
Finlyandiya	3703,6	397,9	-	10,7	10	17
Pokiston	231,9	382,6	2,9 m.	165,0	27	18
Ukraina	526,0	262,4	44,7	49,9	23	19
Bangladesh	795,4	221,1	2,2 m.	27,8	20	20

XORAZM VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA IMPORTI
(2024- yil yanvar-aprel, mln. AQSH doll.)

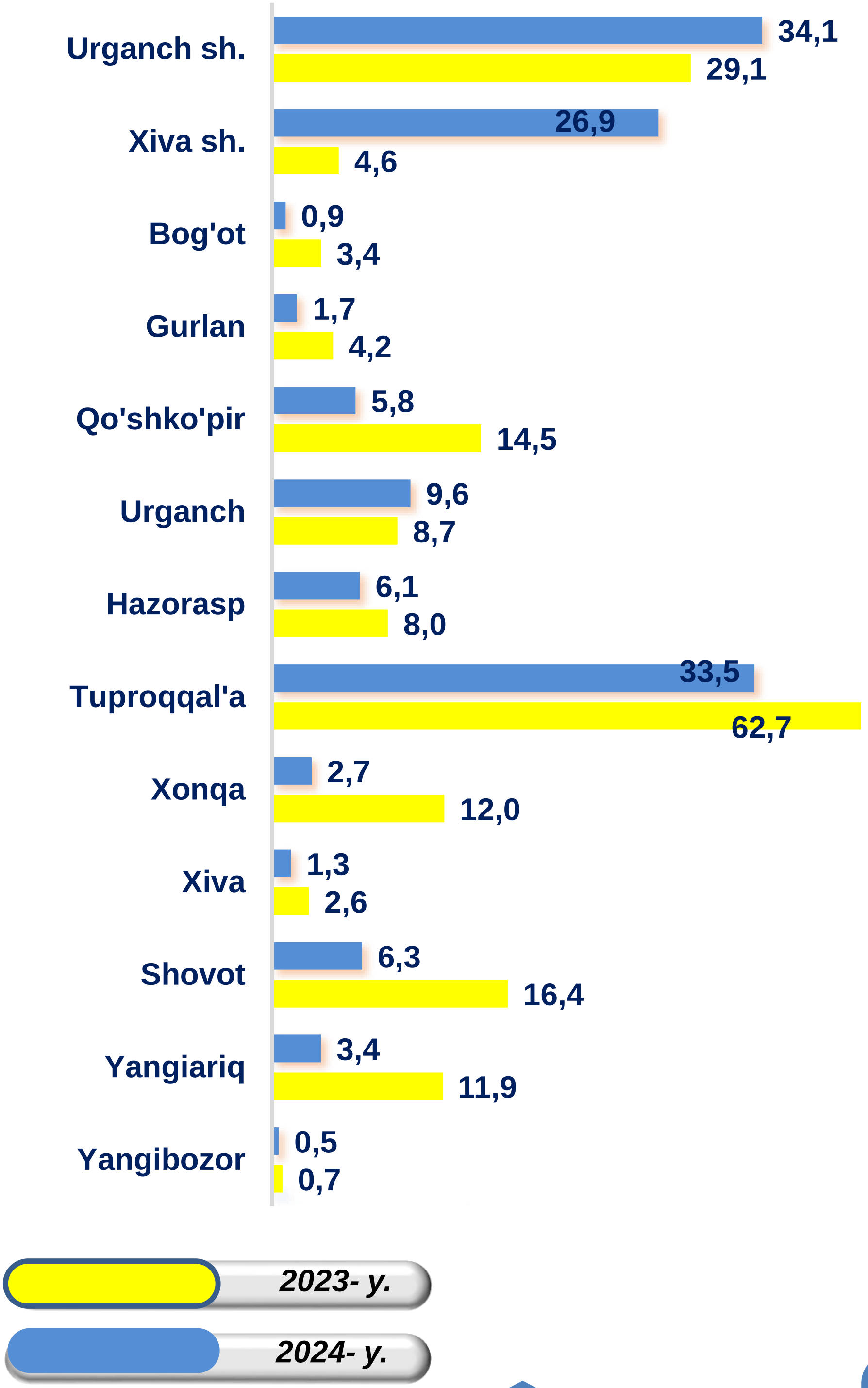

Eng yuqori hajm,
mln. AQSH dollari

- 25,7 % Urganch sh. – 34,1
- 25,2 % Tuproqqal'a – 33,5
- 20,2 % Xiva sh. – 26,9

Eng quyi hajm,
mln. AQSH dollari

- 0,3 % Yangibozor – 0,5
- 0,7 % Bog'ot– 0,9
- 1,0 % Xiva – 1,3

Viloyat importi tarkibida eng yuqori ulushni Urganch shahri 25,7 % bilan 34,1 mln. AQSH dollarini, eng quyi ulushni esa Yangibozor tumani 0,5 % bilan 0,3 mln. AQSH dollarini tashkil etdi.

SANOAT MAHSULOTLARI IMPORTI

2024- yil yanvar-aprel oyida import tarkibida sanoat mahsulotlari (tovarlari) hajmi 5,8 mln. AQSH dollarini tashkil etib, o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 31,4 % ga kamaydi hamda importning umumiy hajmidagi ulushi 4,4 % ga yetdi.

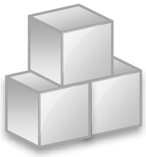

SANOAT MAHSULOTLARI IMPORT QILINGAN ASOSIY HAMKOR DAVLATLAR

(2024- yil yanvar-aprel)

1 789,3 ming AQSH doll.
ulushi – 30,6 %

Rossiya

1 063,8 ming AQSH doll.
ulushi – 18,2 %

XXR

785,4 ming AQSH doll.
ulushi – 13,4 %

Turkiya

532,8 ming AQSH doll.
ulushi – 9,1 %

Germaniya

403,1 ming AQSH doll.
ulushi – 6,9 %

Turkmaniston

Sanoat mahsulotlari importi asosan to‘qimachilik yigirilgan ipi, matolar, tayyor buyumlar va shunga o‘xshash mahsulotlar (1,6 mln. AQSH dollari), probka va daraxtdan tayyorlangan buyumlar (mebeldan tashqari) (1,3 mln. AQSH dollari), metallardan tayyorlangan buyumlar (0,9 mln. AQSH dollari), qog'oz, karton va qog'oz xamiri, qog'oz yoki karton mahsulotlari (0,7 mln. AQSH dollari) va boshqalardan tashkil topgan.